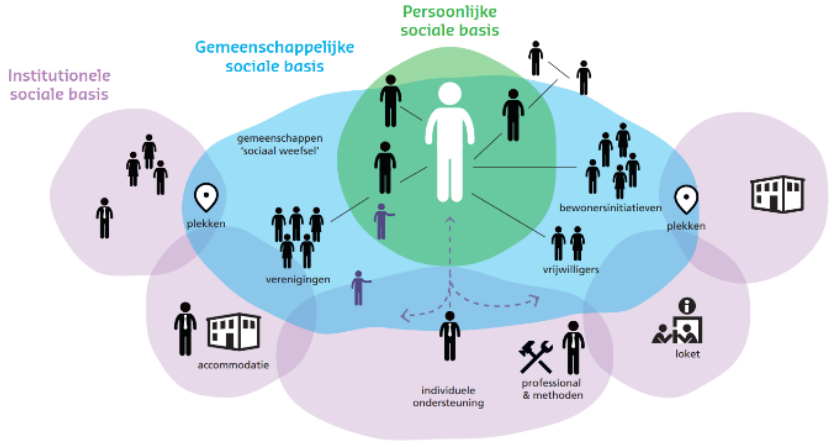
Bijlage 1 – Aanvullende toelichting over de sociale basis

De sociale basis

De sociale basis gaat over gemeenschappen waarin mensen fijn samenleven, naar elkaar omkijken en elkaar ondersteunen. In een sterke sociale basis kan iedereen die behoefte heeft aan hulp en ondersteuning, terecht. De sociale basis is waardevol op zichzelf en bevordert de veerkracht en het zelf- en samenoplossend vermogen van mensen. Inwonersinitiatieven, verenigingsleven en voorzieningen spelen hierbij een belangrijke rol. Een belangrijk effect van een sterke sociale basis is dat het preventief kan werken: door meer collectief aanbod en sociale verbinding is er minder individuele ondersteuning nodig. Dat kan (een toename van) zorgvraag voorkomen.

Drie sferen

Een drietal sferen in onderstaande afbeelding helpt om beter te begrijpen waar de sociale basis door wordt gevormd: de persoonlijke sociale basis, de gemeenschappelijke sociale basis en de institutionele sociale basis.

[1]

Met de persoonlijke sociale basis bedoelen we de inwoner met of zonder (hulp)vraag en diens netwerk, al dan niet in de rol van mantelzorger. De gemeenschappelijke sociale basis gaat over de deelname van inwoners aan (in)formele netwerken zoals verenigingen, een wandelclub, of vrijwilligerswerk in de buurt. De institutionele sociale basis bestaat uit accommodaties (bijvoorbeeld wijkcentra en verenigingsgebouwen), collectieve voorzieningen (bijvoorbeeld Stips, vrijwilligersorganisaties, hobbycentra) en betaalde krachten (bijvoorbeeld maatschappelijk werkers, opbouwwerkers, woonconsulenten van corporaties, wijkverpleegkundigen, wijkagenten).

De sociale basis in Nijmegen ontstaat en ontwikkelt zich, ook los van gemeentelijk beleid. Als gemeente kunnen we de sociale basis faciliteren en stimuleren, maar de legitimiteit en het eigenaarschap van met name de individuele en gemeenschappelijke sociale basis, ligt bij de samenleving. De kracht van bijvoorbeeld de gemeenschappelijke sociale basis, is juist dat het vanuit bewoners groeit en bloeit, en soms weer verwelkt[2]. Onze relatie tot de sociale basis is echter niet vrijblijvend. We zijn daarin mede afhankelijk van landelijk beleid, wettelijke bepalingen en bijbehorende verantwoordelijkheden. Vanuit een sturingsperspectief bezien, ligt de invloed van de gemeente met name op de institutionele sociale basis.

[1] Movisie (2024) De sociale basis versterken, investeren in de toekomst, opgevraagd via De sociale basis versterken, investeren in de toekomst | Movisie
[2] Movisie (2023) Cijfers en de sociale basis. Een verkenning naar de mogelijkheden van kwantificeren en monetariseren in de sociale basis, opgevraagd via Cijfers en de sociale basis | Movisie